

Dit voorbeeld-hygiëneprotocol draagt bij aan een gemeenschappelijk beleid van hygiënemaatregelen binnen de pluimveesector. Het aspect persoonlijk hygiëne is hieraan soms ondergeschikt, en zou daarom meer structureel in de hygiëneprotocollen moeten worden doorgevoerd.

In de arbocatalogus is vastgesteld dat alle bedrijven in de sector hun hygiëneprotocol minstens op het niveau moeten brengen van dit voorbeeldprotocol.

Het hygiëneprotocol is bestemd voor allen die op de productieafdelingen werkzaam zijn, of hieraan een bezoek brengen.

1. Handhygiëne

Handhygiëne wordt beschouwd als de belangrijkste maatregel om risico op overdracht van micro-organismen te verminderen. Hierbij kan er onderscheid worden gemaakt tussen productveiligheid en de gezondheid van de mens. Bij een goede handreiniging wordt vuil en (tijdelijke) micro-organismen van de handen verwijderd door de handen te wassen met water en gewone vloeibare zeep.

Op welke momenten is het handen wassen van groot belang?

Product veiligheid	Gezondheid
Voor aanvang van de werkzaamheden	Na het beëindigen van werkzaamheden
Bij het wisselen van werkzaamheden	Voor het betreden van de pauzeruimte
Bij het verlaten van de pauzeruimte	Na het afspoelen en uittrekken van handschoenen en na afzetten en opzetten van gebruikte ademhalingsbeschermingsmiddelen en andere gebruikte PBM
Na hoesten, niezen en snuiten van de neus	Voor het eten, drinken, roken
Na toiletgebruik	
Na het roken	

Daarnaast kunnen de handen gedesinfecteerd worden. Bij handdesinfectie worden op de handen aanwezige micro-organismen gereduceerd of gedood, door de handen in te wrijven met een desinfectans. Maak bij voorkeur gebruik van desinfectans met terugvettende bestanddelen om kloofjes en uitdroging van handen als gevolg van handreiniging of –desinfectie te voorkomen.

Op welke momenten is handdesinfectie van belang?

Handdesinfectie
Handdesinfectie dient volgens het bedrijfsprotocol plaats te vinden. Daarnaast wordt aanbevolen om een dispenser met handalcohol in de kleedruimte te plaatsen.
Handdesinfectie is in de meeste bedrijven een standaard onderdeel in de hygiënesluis om de productieruimten te kunnen betreden. Handdesinfectie wordt dan gedaan vanuit oogpunt van product veiligheid. Vanuit oogpunt van werknemers gezondheid is het goed wassen van de handen de belangrijkste handeling. Indien systematisch na afloop van de werkzaamheden de handen goed worden gewassen is desinfectie van de handen niet nodig.

1.1 Handhygiëne tijdens het dragen van handschoenen

Tijdens het dragen van handschoenen kunnen micro-organismen de buitenkant van de handschoenen besmetten. Het is daarom belangrijk dat er een goede handhygiëne wordt uitgevoerd bij het uittrekken van de handschoenen.

Handschoenen	Wegwerphandschoenen
Handschoenen (aanhouden!) wassen	Overmouwen uittrekken en weggooien
Overmouwen uittrekken en weggooien	Handschoenen uittrekken en weggooien (zie ook 5.2 Techniek uittrekken wegwerphandschoenen)
Handschoenen uittrekken (zie ook 5.1 Techniek uittrekken handschoenen)	Handreiniging (zie ook 1.2 Techniek handreiniging)
Handreiniging (zie ook 1.2 Techniek handreiniging)	

1.2 Techniek handreiniging

Was de handen volgens de onderstaande instructie:

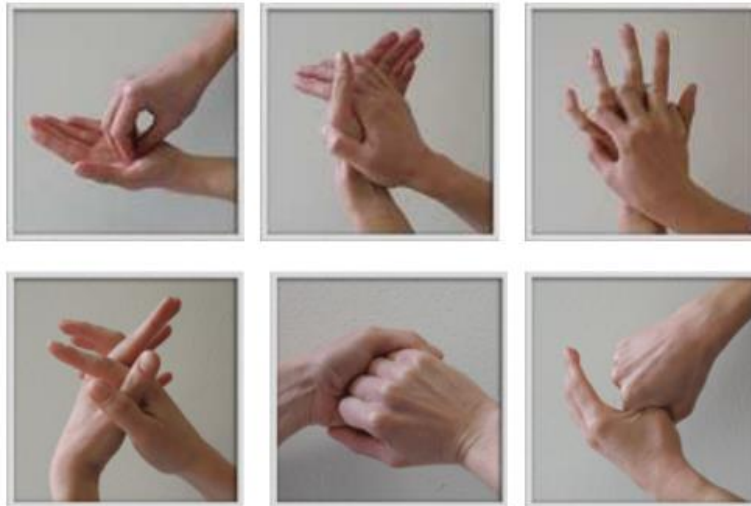
- Maak de handen goed nat onder de kraan en voorzie ze vervolgens van een laagje vloeibare zeep uit de dispenser.
- Wrijf de handen gedurende 10 seconden goed over elkaar, waarbij de vingertoppen, duimen en gebieden tussen de vingers en de polsen goed moeten worden ingewreven.
- Spoel de handen goed af.
- Sluit de kraan met de elleboog- of voetbediening.
- Droog de handen goed af met eenmalige handdoekjes. Vergeet hierbij niet de polsen en de huid tussen de vingers te drogen.
- Werp de gebruikte handdoekjes in de daarvoor bestemde afvalbak.

1.3 Techniek handdesinfectie

Neem bij het desinfecteren van de handen met desinfectans de volgende instructie in acht:

- Neem uit de dispenser een hoeveelheid handalcohol passend in het kuiltje van de handpalm.
- Breng het desinfectans op de droge handen aan.
- Wrijf de handen zorgvuldig over elkaar totdat ze droog zijn. Ook de vingertoppen, duimen, gebieden tussen de vingers en de polsen moeten grondig met de desinfectans worden ingewreven.

1.4 Waterkraan

Aan de waterkraan worden de volgende eisen gesteld:

- De waterkraan mag niet met de handen worden aangeraakt en moet daarom voorzien zijn van elleboogbediening, voetbediening of een infraroodsensor.

1.5 Dispensers

Aan dispensers worden de volgende eisen gesteld:

- Alle vaste dispensers moeten zijn voorzien van elleboogbediening, voetbediening of een infraroodsensor.
- Ze moeten zo zijn geconstrueerd dat de inhoud niet kan worden besmet.
- Geen systemen gebruiken met een navulbaar reservoir.
- Systemen die gebruik maken van wegwerpbaar flessen verdienen de voorkeur.
- Bij het vervangen van het reservoir wordt de dispenser gereinigd.
- Vanwege het uittrekken van vervuilde kleding wordt aanbevolen om dispensers voor handreiniging of desinfectie te plaatsen bij de ingang van de kantine en/of losse dispensers op de tafels.

1.6 Afvalbak

Aan de afvalbak worden de volgende eisen gesteld:

- De afvalbak is goed onderhouden, schoon en afsluitbaar.
- De afvalbak voorzien van een pedaal voor het handvrij, hygiënisch openen van het deksel.
- De afvalbak dient één keer per dag te worden geleegd.
- Reinig de afvalbak na lediging.
- Was de handen na het ledigen en reinigen van de afvalbak.

2. Nagels en handen

Aan de nagels en handen worden de volgende eisen gesteld:

- De handen zijn schoon en verzorgd.
- De nagels zijn kort geknipt, er bevindt zich geen vuil onder de nagelranden.
- Gekleurde nagellak, kunstnagels en andere vormen van nagelversieringen kunnen een bron van besmetting vormen en zijn daarom niet toegestaan.
- Draag geen hand- en polssieraden bij de werkzaamheden. Ook gladde ringen zoals trouwringen zijn niet toegestaan.

3. Haar, baarden, snorren en kunstwimpers

Aan hoofdhaar worden de volgende eisen gesteld:

- Hoofdhaar is schoon en goed verzorgd.
- Lang haar wordt opgestoken of bijeengebonden.
- Eventueel gezichtsbeharing is goed verzorgd, schoon en kort geknipt.
- Haar dient in een haarnetje gedragen te worden
- Baarden en/of snorren dienen met een baardnetje bedekt te worden.
- Draag geen kunstwimpers bij de werkzaamheden.

4. Kleding

Aan kleding worden de volgende eisen gesteld:

- Werkkleding en privé-kleding dienen gescheiden bewaard te worden.
- Elke dag schone werkkleding aantrekken. Bewaar geen werkkleding in de kledingkast.
- Bij het betreden van de pauzeruimte dient werkkleding te worden uitgetrokken.
- Trek gedurende de dag schone werkkleding aan indien deze ernstig verontreinigend is
- Ga niet naar buiten in werkkleding.
- Werkkleding wordt op het bedrijf gewassen.
- Draag gesloten schoeisel met een glad, gemakkelijk te reinigen oppervlak.

5. Persoonlijke beschermingsmiddelen

De volgende persoonlijke beschermingsmiddelen zijn beschikbaar:

- Handschoenen
- Wegwerphandschoenen
- Veiligheidsbrillen
- Adembescherming
- Overmouwen
- Otoplastieken
- Oordopjes
- Gehoorbeschermers
- Plastic schorten
- Wegwerpschorten

Zorg bij het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen dat deze altijd schoon zijn. Vervang de persoonlijke beschermingsmiddelen bij beschadiging. Doe elke dag schone handschoenen, overmouwen en schorten aan. Vermijd tijdens het dragen van handschoenen contact met deurknoppen, telefoon, apparatuur, etc.

Wegwerphandschoenen, overmouwen en schorten moeten na beëindigen van de werkzaamheden, bij pauzes of bij beschadiging direct vervangen te worden.

Alle beschikbaar gestelde materialen dienen of schoon te worden weggehangen/weggeborgen voor hergebruik of gedeponerd te worden in de daarvoor bestemde afvalbakken.

6.1 Techniek uittrekken van handschoenen

Tijdens het dragen van handschoenen kunnen micro-organismen de buitenkant van de handschoenen besmetten. Het is daarom belangrijk dat de juiste techniek voor het uittrekken van handschoenen wordt toegepast en de handen goed worden gereinigd.

6.2 Techniek uittrekken van wegwerphandschoenen

Tijdens het dragen van handschoenen kunnen micro-organismen de buitenkant van de handschoenen besmetten. Het is daarom belangrijk dat de juiste techniek voor het uittrekken van wegwerphandschoenen wordt toegepast en de handen goed worden gereinigd.

7. Eten, drinken roken

- Het is niet toegestaan te roken, eten en te drinken in de productieruimten. Enkel eten, drinken in de kantine.
- Roken uitsluitend in de daarvoor bestemde ruimten.
- Het is niet toegestaan te spugen, te snuiten of hoesten boven onbeschermden producten.

8. Wondjes en ziekten

- Behandel wondjes en schrammen en zorg dat ze geen contact maken met het product.
- Maak gebruik van waterafstotende pleisters.
- Draag bij wondjes aan de handen (eenmalige) handschoenen
- In de productie mogen geen medicijnen worden meegenomen en/of gebruikt.
- Gebruik papieren zakdoekjes en gooi deze na eenmalig gebruik weg. Was na afloop de handen.

Personen met infectieziekten en ontstekingen vormen een gevaar voor besmetting van anderen en het product. Infecties bij medewerkers kunnen een signaal zijn voor de aanwezigheid van besmettingsrisico's. Medewerkers dienen daarom melding te maken van:

- Aanhoudende diarree
- Geelzucht
- Overgeven
- Koorts
- Huidinfectie of infectieziekten met huiduitslag zoals fijt, krentenbaard en steenpuist.

Infecties moeten door de medewerker aan de leidinggevende worden gemeld. Afhankelijk van de aard van de infectie en de dagelijkse werkzaamheden wordt door de leidinggevende beslist of de werkzaamheden al dan niet moeten worden aangepast of (tijdelijk) beëindigd.